

Boekverslag Scholieren.com

Vederlicht door Janneke Jonkman

Kees van der Pol

Feitelijke gegevens over het boek

Gebruikte druk: 1e

Verschijningsdatum 1e druk: mei 2009

Aantal bladzijden: 255

Hard cover uitgave.

Uitgegeven door: De Arbeiderspers te Amsterdam

Beschrijving van de cover

Op de voorkant staat de afbeelding van een jonge vrouw: een ballerina die een sprong in de lucht maakt. Het boek gaat ook over leerlingen van een balletacademie.

Win

een weekend Breda met 3 vrienden en...

ontdek de leukste studentenstad van het zuiden!

KLIK HIER →

OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door: **NHTV** internationaal hoger onderwijs Breda

een weekend Breda met 3 vrienden en...
Ontdek de leukste stad van het zuiden!
OPEN DAG 7 november a.s.

Aangeboden door:
NHTV Internationaal
hoger onderwijs
Breda

scholieren
.com

Opdracht

Er is een opdracht.

“ Voor Arjen en al die andere “ontheemde” zielen en hun ouders.”

Genre aanduiding van het boek

“ Vederlicht is een psychologische roman” over het verwerken van een pijnlijk verleden.

De flaptekst

Elien, een documentairemaakster, is genoodzaakt nog eenmaal terug te blikken op enkele belangrijke gebeurtenissen in haar leven. Als jong meisje volgde ze een beroepsopleiding aan een balletacademie, wat diepe sporen heeft nagelaten. Nu besluit ze een aantal oud-klasgenoten een weekend lang bij haar thuis uit te nodigen om een film te maken over hun gezamenlijke verleden. Terwijl ze hun verhalen vastlegt, komt er nog een verhaal boven: dat van Abel, een in zichzelf gekeerde jongen, die, hoewel hem een groot carrière als danser wacht, er niet in slaagt gelukkig te worden. Intussen wordt Elien met haar eigen herinneringen geconfronteerd, en ontdekt ze de parallellen tussen haar eigen leven en dat van haar lotgenoten. Een roman over kwetsbaarheid en volwassen worden, de grenzen tussen liefde en misbruik, het verlangen en onvermogen je met anderen te verbinden, en over de verschillende manieren waarop je kunt omgaan met oude littekens.

Motto

Er zijn twee Engelstalige motto's.

Het eerste is van de The Who, “Listening to you”

“See me

Feel me

Touch me

Heal me “

Dit nummer verwijst naar de vier delen waarin het boek is opgebouwd.

Het tweede is een spreuk uit “Legends of the fall”.

Some people hear their own inner voices with great clearness and they live by what they hear. Such people became crazy, or they become legend.

De laatste spreuk is een toepasselijke spreuk. De oud-leerlingen van de balletacademie hadden een sterke passie om hun doel te bereiken. Ze werden afgebeeld en gingen soms tegen beter weten in verder. Ze werden gek (Abel) of werden legendarisch. De laatste zin van het tweede motto is ook het adagium van de balletdanser Abel geworden.

Structuur en/of verhaalopbouw

Het verhaal wordt opgebouwd in vier delen die een titel dragen..

- Zie me
- Voel me
- Raak me aan
- Maak me heel

Deze vier delen worden onderverdeeld in een groot aantal kleine hoofdstukken (meestal 3 à 4 pagina's) Deze hoofdstukken worden niet met een titel of cijfer aangegeven, maar met een typografisch teken.

In die vier delen lopen heden en verleden door elkaar. Elien is in het verhaal-Nu een documentairemaakster. In haar jeugd heeft ze op een verschrikkelijke balletacademie met nare docenten gezeten. Daarop kijkt ze terug in flashbacks. Ook haar enkele jaren geleden verbroken relatie met Jona is goed voor terugkeer naar het verleden. Aan het einde van de eerste drie hoofdstukken worden er "Boodschappen van de Engel" aangegeven. Dit zijn teksten die Elien zelf schrijft en die een liefdevolle boodschap proberen over te brengen. Toch staan ze vrij los van het romanverhaal.

Hierdoor ontstaan er enkele tijdlagen in de roman.

- De periode van de balletacademie (drie jaar voor Elien)
- De periode dat ze met Jona een relatie had
- De rondreis door Zuid-Amerika die uitmondt in een verkrachting van Elien
- Het verhaal- Nu waarin ze een relatie heeft met Igor en een documentaire wil maken over de mensen die ze op de balletacademie heeft ontmoet.

In het heden nodigt ze die mensen in een weekend uit en filmt hen dan. In de structuur van de roman worden dit de verhalen van Valerie, Lola, Sam, Tania en Elien zelf. Dat zijn aparte hoofdstukken met een wisselende ik-verteller.

Gebruikt perspectief

In feite is "Vederlicht" een ik-roman. De dertiger Evelien, documentairemaakster van beroep, wil terugkijken op haar opleiding aan de balletacademie. Zij heeft die opleiding moeten verlaten omdat ze geen talent had. Op die academie heeft ze enkele vrienden en vriendinnen ontmoet. Die laat ze in een weekend overkomen om hun verhaal te vertellen. Ze wil die gesprekken opnemen en daarvan een

documentaire maken. Daarom komen er in het verhaal ook nog vier andere ik-vertellers voor: nl. Valerie, Tania, Sam en Lola. Die vertellen hun eigen versie van de belevenissen op de balletacademie in de ik-vorm en in retrospectief opzicht.

De tijd van het verhaal

Er worden weinig mededelingen gedaan over maanden, data en jaartallen. Het verhaal-Nu speelt in ieder geval wel in de 21e eeuw. (sms-jes, internet enzovoort) Jonkman is zelf in 1978 geboren en ze doet verslag van haar jaren op de balletacademie. In 2009 is ze dus zelf 31 jaar. Dat zou kunnen betekenen dat het een zeer actueel verhaal is. Alleen geeft de tekst geen mogelijkheid dat te bewijzen met data en jaartallen.

De plaats van handeling

Waarschijnlijk is de plaats waar Elien nu woont bij Igor een huis in Amsterdam. Maar veel expliciete mededelingen over het decor zijn er niet. Ook de plaats waar de balletacademie in het verhaal staat, wordt niet verteld. In werkelijkheid was dat de Haagse academie.

Samenvatting van de inhoud

In deel "Zie me" maken we kennis met de 31-jarige Elien.

In het eerste hoofdstuk vertelt ze dat ze eens een zwaan die aangereden was, heeft zien sterven. Het was een triest gezicht: de symboliek is wel toepasselijk (vgl Het Zwanenmeer het beroemde ballet waarin een stervende zwaan voorkomt) Elien gaat ook een keer naar de voorstelling van het ballet toe.

Ze is nu documentairemaakster en heeft een relatie met de wat degelijke man Igor, die een film opneemt in Berlijn. Ze heeft in het weekend van vrijdag tot en met zondag oude vrienden/vriendinnen van de balletacademie uitgenodigd en ze is van plan over die oude vrienden een documentaire te maken. Om ze uit te nodigen heeft ze een trouwkaart gebruikt. Op die trouwkaart staat ook een afbeelding van een zwanenpaar. Haar vorige vriend Jona had die vrienden ooit uitgenodigd om bij het a.s. huwelijk aanwezig te zijn, maar intussen had die een andere vriendin gevonden. Hoewel Jona een heleboel verkeerde dingen uithaalt (ik vind het toch het type van de "foute man") kan Elien het heel goed met hem vinden, maar onverwacht had Jona enkele jaren geleden een einde gemaakt aan de relatie. Hij had haar ingeruild voor een nieuwe vriendin. Daarna heeft Elien de veel "saaiere" Igor ontmoet, die echter wel een betrouwbare indruk maakt. Vier weken geleden heeft hij haar ten huwelijk gevraagd. Daarna had ze het idee gekregen om haar vriendinnen van vroeger uit te nodigen voor het weekend.

Nadat de relatie Jona was beëindigd, had ze met een vriendin een reis naar Zuid-Amerika gemaakt, maar ze was door een eigenaar van een hotel meegelokt naar

een kamer en die had haar daar ruw verkracht. Ze was toen 28 jaar geweest. Dat is een “paar jaar geleden.”

Een andere indrukmakende situatie was haar opleiding aan de balletacademie geweest. Zij en haar zusje hadden in privé-tijd dansles gekregen van een Russische lerares. Haar zusje had duidelijk meer talent voor ballet dan zij, maar Elien was uitgekozen. In het begin kon ze door hard werken nog wel bijblijven, maar het werd daarna voor haar een martelgang. Ze kreeg steeds op haar falie van de docenten, omdat ze oefeningen niet onder de knie kon krijgen en het zat er vanaf het begin al in dat ze die opleiding nooit zou voltooien. Ze maakt er kennis met vriendinnen Tania, Valerie, Lola en de vrienden Sam en Abel. Ze noemen zichzelf wel de “ontheemde zielen” (de mensen zonder thuissituatie)

Lola belt op vrijdag af, omdat ze door haar rug is gegaan maar de andere vrienden komen wel naar haar huis. Ze moet hun dan wel bekennen dat ze hen onder een vals voorwendsel (een huwelijk met Jona) naar haar huis heeft gelokt. Ze had verwacht, dat ze anders niet zouden komen.

Het eerste deel besluit met een boodschap van de engelen (1) waarin de engelen aankondigen dat ze gevoelens van liefde over de mensheid willen uitstrooien.

In deel “Voel me “ begint Elien te vertellen over de balletacademie. Allereerst is er de vreselijk harde leraar Klaas Woudstra , die haar afkraakt tot in haar botten. Ze moet met de trein naar de balletacademie en in die trein ontmoet ze haar latere vriendinnen Tania, Valerie en Lola. Wanneer er een voorstelling van de leerlingen moet komen, deelt Klaas Woudstra Elien niet in: ze heeft geen talent en dat is een geweldige dreun voor Elien. De andere meisjes worden ook steeds geconfronteerd met de opmerkingen van de docenten die hen te dik vonden: ze moesten afvallen en sommigen gingen speciaal roken. Anorexia is een aardig probleem op de academie.

Nadat Jona Elien verlaten had, had ze Igor ontmoet. Ze had met hem voorzichtig aan willen doen, maar een half jaar later trok ze toch al bij hem in. In de tijd dat Jona haar verliet, had haar vader haar moeder in de steek gelaten.

Het tweede deel besluit met een boodschap van de engelen (2) waarin de engelen zeggen dat gevoelens van liefde soms ook gepaard gaan met gevoelens van angst, maar dat de liefdeskinderen vertrouwen moeten hebben in de boodschap van de engelen.

Deel drie is “Raak me aan.” Tania is vrijdagavond bij Elien in bed gekropen. Ze vond het niet fijn om alleen te slapen. Ze worden wakker van een telefoontje van

Igor uit Berlijn. Daarna staan ze vroeg op en Elien wil meteen een opname maken van Tania. Dan volgt in de roman het

“Het verhaal van Tania.” Tania vertelt dat ze anorexia-patiënte was op de academie.

Ze vertelt ook dat ze op de balletacademie verliefd was geworden op Abel. Ze wist eigenlijk wel dat het een homo was, maar gaat mee op vakantie in Frankrijk. Daar ontmoeten ze een knappe Franse jongen Philippe. Op hem was Abel ook verliefd geworden. Toch wordt ze tijdens die vakantie ontmaagd door Abel. Philippe neemt later contact met haar op. Ze heeft een tijdje een relatie met hem, maar dat gaat ook uit. Daarna heeft ze talloze relaties met andere mannen, maar kan het eigenlijk met niemand meer goed vinden. Zelf is ze ook niet trouw in een relatie. Maar het meeste miste ze Abel. Die was als danser ook beroemd geworden, maar gelukkig was hij niet. Zijn levensmotto was “Some people become crazy, some people become a legend.” (zie het motto voorin het boek) Ze vertelt ook dat hij zelfmoord had gepleegd door een mes recht in zijn hart te steken. Dat gebeurt namelijk ook in het ballet van Romeo en Julia.

Dat is dus de eerste opname voor de documentaire.

Evelien vertelt dan verder over de pijn die ze voelde toen Jona haar verliet. Vaak zoek je dan meteen een nieuwe pleister voor de wonde (een nieuwe relatie) Ook is ze van mening dat in je leven steeds grenzen gesteld worden en dat er grenzen overschreden worden (haar vader t.o.v. haar moeder, Jona t.o.v. Elien, de dansdocenten t.o.v. hun leerlingen) In dit deel wordt ook meer verteld over de balletacademie. Er komt weer een eindejaarsvoorstelling aan en de talentloze Elien wordt weer niet door Klaas Woudstra opgesteld. Toch gaat ze steeds bij de repetities kijken en dat levert wel een beetje succes op: ze mag af en toe als stand in meedoen. Op de een of andere manier krijgt Woudstra bewondering voor haar toewijding.

In dagboekfragmenten lezen we wat Elien in die tijd heeft gedacht. Dat dagboek vertelt o.a. de beoordelingsles, waarin wordt bepaald of je op de opleiding mag blijven of niet. De uitkomst is duidelijk. Elien mag uitzien naar een andere school. Dat wordteen gewone school waar ze ook nog eens moet blijven zitten, omdat ze bij een heleboel vakken achterstand heeft opgelopen. Van Tania krijgt ze een brief dat die het erg vindt dat ze de school moet verlaten.

Het derde deel besluit weer met een boodschap van de engelen (3) waarin de engelen zeggen dat de liefdeskinderen vertrouwen moeten hebben in de boodschap van de engelen, dat ze af en toe een zetje gekregen hebben van de engelen en dat ze altijd bij zichzelf moeten nagaan wat ze zelf kunnen bereiken in de wereld.

Deel "Maak me heel" begint met een gesprek tussen Sam en Elien. Ze praten over de zelfmoord van Abel. Dan komt het bericht dat Valerie het huis verlaten heeft. Ze wil niet meer meewerken. Elien loopt haar achterna tot aan de bushalte en haalt haar over om toch haar verhaal te vertellen.

"Het verhaal van Valerie": ze had een achtjarig broertje dat aan kanker was overleden. Voor de balletacademie was ze ondergebracht bij een pleeggezin, dat weliswaar goed voor haar zorgde en ook vitaminerijk voedsel bezorgde. Maar Valerie gooide dat meegenomen brood vaak weg. Ze leed aan anorexia en werd tot haar 18e nauwelijks ongesteld. Ook haar leven was verknipt geworden. Ze was met een oudere man getrouwd (39) maar dat huwelijk kon geen standhouden. Ook was ze danseres bij een groep geworden, maar ook dat leven kon ze niet volhouden. Daarom was ze een opleiding gaan volgen aan de pabo. Aan de glimlach van een kind dat in de problemen zit, ontleende ze nu haar geluk.

Elien denkt achtereenvolgens terug aan haar jeugd met haar vader (als ze een wondje oploopt en naar de dokter moet) aan haar verkrachting in Zuid-Amerika en de rompslomp die het gevolg was geweest, aan de relatie met Jona, (die steeds meer was gaan zuipen en extreme dingen wilde uithalen.) Ook denkt ze terug aan de keren dat Jona haar terug wilde halen. Zijn nieuwe relatie was alweer voorbij en hij wilde het opnieuw met haar proberen. Maar Elien is nu wel resoluut: ze wil niet meer met Jona: ze is nu immers met Igor.

Lola belt nog op om te vragen hoe het allemaal verlopen is tot nu toe. Die denkt nog dat Elien haar trouwdag aan het vieren is. Ook tegen Lola vertelt ze dat het een smoes was geweest. Ze is nu in twijfel of het wel een goed idee is geweest, maar Lola zegt dat ze best een goede documentaire kan maken. Ze gaan met zijn allen eten bij de Chinees. Op de terugweg barst Elien in tranen uit. De dag is voor haar teveel geweest. Sam vindt dat het wel eens goed kan zijn voor Valerie. 's Nachts komt Tania weer bij haar liggen: het onweert en Tania vindt dat eng. 's Morgens heel vroeg (zondagochtend) gaat Elien vroeg haar bed uit, omdat ze steeds moet denken aan haar gevoelens voor Abel. Ze is onrustig, loopt naar buiten en stelt haar camera in en gaat haar eigen verhaal doen. Dat wordt in het laatste hoofdstuk van de roman als "Het verhaal van Elien." Opgenomen in de roman.

Wanneer ze zich weer bij Tania voegt, moet Elien spugen. Tania vraagt of ze soms zwanger is van Igor. Doe een test, raadt ze Elien aan. Maar Elien weet het al: ze is vast zwanger van een meisje.

Dan komt ***"Het verhaal van Sam": als kind had hij platvoeten en de dokte raadde hem aan om te sporten. Sam koos voor tapdansen en hij voelt zich als kind meer een meisje dan een jongen. Hij heeft een vriendschap***

opgebouwd met Abel, die het dansen veel gemakkelijker afgaat. Dat is echt een natuurtalent. Sam is daar wel jaloers op. Abel verdwijnt later na een ruzie op school met een docent. Hij krijgt echter een baan in een groot dansgezelschap. Maar tevreden is hij niet. Sam vertelt dat Abel zelfmoord heeft gepleegd.

Lola komt dan toch nog onverwacht bij Elien binnenvallen. Ze heeft pijnstillers ingenomen. Ze heeft ook oud filmmateriaal van haar vader meegenomen. Die filmde altijd de voorstellingen. Dat is een reden voor Elien om aan haar eigen vader te denken. Die had helemaal geen belangstelling voor de dansacademie gehad. In het gezin met de drie vrouwen had hij zich ook buitengesloten gevoeld. Na de scheiding van zijn vrouw had hij zich veel vrijer gevoeld met zijn nieuwe vriendin en de twee heel anders ingestelde kinderen van die vrouw. Wanneer ze de amateurfilms van de voorstellingen draaien, gaan de gedachten van Elien ook naar haar baby. Hoe zullen Igor en zij met het kind omgaan.

Dan wordt **“Het verhaal van Lola verteld: Van jongs af aan wilde ze al danseres worden. Daarom is ze al jong op de balletacademie. Ze heeft talent en wordt heel vaak gekoppeld aan Abel, die een natuurtalen is. Maar Abel is homo. Hij krijgt ruzie met een docent (Jan Pieter Vos) die altijd relaties met jongens van de academie heeft. Die man wordt later ontslagen. Abel verlaat de academie, maar komt later weer in aanraking met Lola, wanneer hij bij het balletgezelschap komt waar zij ook danst. Hij heeft diverse relaties met mannen, maar hij blijft zoekende in zijn leven. Het lijkt wel alsof hij meer vrouw dan man is. Hij pleegt zelfmoord door een mes recht in zijn hart te steken: de manier waarop Julia in het ballet een einde aan haar leven maakt.**

Alle verhalen zijn nu verteld. Waarschijnlijk is er wel een documentaire van te maken. Om hun saamhorigheid te tonen, dansen de vrienden nog één keer met elkaar. Ze hangen in el;kaars armen.

De roman eindigt met **“Het verhaal van Elien.” : ze zegt dat ze het verhaal waarschijnlijk wel zal opnemen in de documentaire. Ze lag die nacht aan Abel te denken. Ze vond hem vroeger heel goed, keek tegen hem op, maar is nooit op hem verliefd geweest. Ze gaat later nog een keer naar een voorstelling waarin Abel de hoofdrol speelt. Ze ziet dat hij “vederlicht” danst en springt. Na afloop gaat ze naar hem op zoek. Ze complimenteert hem, maar daarna komt de oude dansleraar Jan Pieter Vos nog even bij hem langs. Die maakt nog een verwijtende opmerking. Ze ziet de pijn in Abels ogen, maar ze weet ook dat zijn laatste opmerking was dat er een dag komt dat de mensen zullen weten wie hij is.**

Titelverklaring

De titel komt letterlijk in de roman voor. Aan het einde in “het verhaal van Elien” vertelt ze dat ze naar een balletvoorstelling gaat waarin Abel optreedt. Hij doet het fantastisch.

(vgl. blz. 253. “ ***Wat je ook deed –springen, draaien of allebei tegelijk -, je deed het foutloos, zonder te corrigeren of je evenwicht te verliezen. Vederlicht leek je, in de lucht was je meer op je plek dan op de grond “***

“Vederlicht” zal waarschijnlijk ook een verwijzing zijn naar het gewicht van de meisjes op de balletacademie. Van hun docenten moeten ze uiterst mager worden en dat leidt bij enkele tot de meisjesziekte anorexia nervosa. Ze moeten namelijk vederlicht zijn.

Thematiek en interpretatie

“Vederlicht” is een roman over de verwerking van een pijnlijk verleden. Elien heeft het nodige te verwerken in haar nog jonge leven. Alle gebeurtenissen die een rol spelen in de roman hebben met de verwerking van pijn te maken. Op de balletacademie wordt ze door de docenten hard aangepakt: ze heeft eigenlijk te weinig talent om daar te zitten. Ze krijgt nare opmerkingen naar haar hoofd, maar ze blijkt niet de enige te zijn die daaronder geleden heeft. Ook Tania, Valerie, Lola en Sam zijn hard aangepakt. Bij de meisjes die in de ogen van hun docenten vaak te dik zijn, leidt dat tot een anorexia-probleem. Sommigen verlaten de danswereld (Elien en Valerie) Anderen blijven in die wereld (Lola en Abel) maar echt gelukkig worden ze niet. Abel is waarschijnlijk meer een vrouw dan een man en pleegt zelfmoord door een mes recht in zijn hart te steken. Dat verhaalelement komt in alle vertelde verhalen van de vrienden van de academie voor. Janneke Jonkman heeft in haar jeugd zelf drie jaar op de balletacademie in Den Haag gezeten en ze zal in dit gedeelte waarschijnlijk autobiografische gegevens hebben opgenomen. Om af te komen van de problemen uit het verleden heeft ze een plannetje opgevat om nog een keer bij elkaar te komen met de vriendengroep uit het verleden. Ze gebruikt een vals voorwendsel om hen bij elkaar te krijgen, maar uiteindelijk komen ze allemaal. Door de verhalen van hen op te nemen, bestaat de kans om het verleden te verwerken en de pijn van het verleden te verzachten. Het is echter niet alleen de pijn van de jeugd op de academie die Elien moet verwerken.

In haar relatie met Jona is ook veel gebeurd. In feite was ze hartstochtelijk verliefd op hem en voelde zijn lichaam meer vertrouwd dan de man met wie ze in het Verhaal-Nu samenwoont. Maar Jona was een foute man met foute gewoonten en altijd op zoek naar een nieuwe uitdaging. Ze wordt door hem toch aan de kant geschoven. Maar hij blijft haar lastig vallen en doet enkele jaren later zelfs een voorstel om de relatie te herstellen. Gelukkig heeft ze dat afgewezen, anders zou het heel fout met haar zijn afgelopen. Toch lijkt het alsof ze twijfelt aan een relatie

met Igor. Dat is niet zo vreemd voor een meisje dat enkele tikken heeft gekregen. Want terwijl zij problemen had met Jona, verliet haar vader haar moeder voor een nieuwe vriendin. Haar vader lijkt een aardige man, maar voelde zich toch in een soort isolement geplaatst in het gezin met de drie vrouwen. Hij lijkt het beter naar zijn zij te hebben in de nieuwe relatie waarin hij ook een stiefzoon krijgt. Voor een jonge vrouw is het natuurlijk niet prettig als haar vader na een lange relatie een scheiding (maar niet formeel) forceert. Dat geeft vaak problemen in je eigen relatie.

Een vierde probleem dat Elien nog te verwerken krijgt, is de verkrachting in Zuid-Amerika. Op reis in dat continent wordt ze door een hoteleigenaar aangerand en dat is ook niet bevorderlijk voor de kijk op mannen. Die verkrachting heeft haar niet alleen geestelijke pijn zoals hierboven, maar ook lichamelijke pijn bezorgd. Ze had het allemaal laten gebeuren omdat ze heel erg bang was geweest van de man.

Zo is "Vederlicht" geen vederlicht verslag van het leven van een jonge vrouw. Ze schrijft overigens nog liefdevolle boodschappen van engelen. Het zijn teksten die ze in onbewaakte momenten schrijft en die een spirituele boodschap voor de mensheid inhouden. Elien heeft dus een positieve kijk op het leven gehouden. Met het draaien van de documentaire, waarvoor ze haar vriendinnen laat opdraven, hoopt ze een punt achter het verleden te zetten.

In dit opzicht is de thematiek van "Vederlicht" hecht te noemen.

Voor je leesdossier zet ik nog wat motieven op een rijtje:

- De verwerking van gebeurtenissen in je leven
- De vader-dochterrelatie
- Het leven op de balletacademie
- Coming of age (de weg naar de volwassenheid)
- De kunstwereld (balletwereld)
- Vriendschappen
- Homoseksualiteit
- Het gevaar van anorexia
- De moeilijke relatie tussen geliefden (Jona en Elien)
- Zelfmoord
-

Beoordeling scholieren.com

"Vederlicht" is een vlot verteld verhaal. Wanneer je met het lezen begint, merk je dat er een

vaart geschreven roman voor je ligt en dat je snel wilt doorgaan. De korte hoofdstukken, waarin verleden en heden elkaar afwisselen, zijn daar mede debet aan. Het wrede leven op de balletacademie waarin jonge meisjes "een opleiding tot anorexia-patiënt krijgen" is bizar om te weten te komen en geeft een schrijnend

beeld van wat jonge mensen wordt aangedaan. Je zult je als ouders gaan afvragen of je dit soort toestanden wel wilt. Er lijkt een relatie te liggen met de soms meedogenloze opleiding van topsporters. (Een survival of the fittest en naar de afvallers wordt niet meer omgekeken.) Het is daarom ook niet meer dan logisch dat Elien tijdens een reünie daarvan een documentaire wil maken, want ze is nu immers filmmaakster. Ook de andere gebeurtenissen waaronder ze geleden heeft, worden vakkundig beschreven (de relatie met Jona, de relatie van haar ouders, de verkrachting in Zuid-Amerika)

Toch had ik als lezer meer verwacht van de verhalen van de personages. Ze zijn als onderdeel van een verteltechniek in de roman gekomen: het ik-perspectief van Janneke is te beperkt om hun verhalen op een andere manier aan de lezer kwijt te raken en die techniek is op zich wel goed ingepast. (Elien is filmmaker van beroep) Maar de verhalen van de gefilmde klasgenoten zelf voegen nauwelijks iets toe: ze lijken te veel op elkaar en een verrassing die je als lezer verwacht met betrekking tot de zelfmoord van Abel blijft uit. Er blijkt geen groot geheim achter te zitten. Dat laatste vond ik wel teleurstellend.

Ook de drie boodschappen van de engelen die aan het eind van de eerste drie delen worden opgenomen, brengen me als lezer niet veel extra informatie. Het lijkt erop alsof ze er een beetje "met de haren zijn bijgesleept." Sterker nog, ik had ze niet gemist wanneer ze er niet waren geweest.

Al met al is "Vederlicht" een prettig leesbare roman. Op school zal het boek aantrekkelijker zijn voor meisjes dan voor jongens vanwege de geschetste problematiek (balletacademie, anorexia) Qua niveau verdient het wel een plaats op de literatuurlijst van havo en vwo.

Ik zou daaraan de standaardwaardering van 2 punten willen koppelen.

De amusementswaarde lijkt me wel afhankelijk van de interesse die de lezer heeft in de geschetste wereld van de dans.

Recensies

Bron: website auteur.

"De vierde roman van Janneke Jonkman is veel zelfverzekerder geschreven dan de vorige drie, op een eenvoudige toon waar de weemoed en poëzie onverwacht in toeslaan. [...] Je kunt niet anders dan meevoelen met de kwetsbare Elien. [...] Jonkman slaagt er glansrijk in het thema van omgaan met oude pijn voor het voetlicht te brengen." Susan Smit in Happinez .

"De beschrijving van het leven op een balletacademie en de karaktertrekken van de leraren komen levensecht over. Ook Elien komt als hoofdpersoon goed uit de verf. [...] Het is een aangenaam boek." Jolanda Janssen in De Telegraaf

"Vooral uit de dagboekfragmenten blijkt dat Jonkman goed in staat is om zich in te leven in een personage, en dat ze een heel geloofwaardige toon kan

vinden die precies bij een personage past. [...] Het boek verkrijgt zijn aantrekkingskracht uit de inkijk die geboden wordt op de balletacademie, en het deels autobiografische karakter daarvan. Die inkijk is erg indrukwekkend.” Nu.nl

“Schrijfster Janneke Jonkman volgde zelf ook een balletopleiding, en dat is te merken. De beschrijvingen van de docenten, de vreemde mengeling van wreedheid en liefde die ze de leerlingen geven en de neurotische tikken die de leerlingen daaraan over houden komen allemaal levensecht over. Een gevoelig boek over kwetsbaarheid en het helen van oude wonden.” CJP

“De roman is helder geschreven en leesbaar, waarbij de korte hoofdstukken de vaart in het verhaal houden. Ondanks de diepzinnige psychologie en dramatische gebeurtenissen in het boek wordt het boek nergens zwaar, maar smaakt het naar meer. De vragen die gesteld worden in het boek door de personages zijn universeel. Dat is ook de aantrekkingskracht van het boek. Het zet je, zeker als niet-ingewijde in het ballet aan het denken. Het is een van die boeken waarvan je achteraf spijt hebt dat je het zo snel hebt uitgelezen.” Lekkerlezen.net

Over de schrijfster en eerder gepubliceerde werk

Bron: website auteur

Janneke Jonkman wordt geboren in 1978 in Leiderdorp. Op elfjarige leeftijd begint zij aan een dansopleiding aan het Conservatorium in Den Haag, die ze na drie jaar afbreekt. Na de middelbare school gaat ze Nederlands studeren in Amsterdam. Van 1998 tot 2004 is ze redacteur van literair tijdschrift Nymph, waarvoor ze ook zelf verhalen schrijft.

Algauw schrijft ze meer dan alleen verhalen: in 2001 verschijnt bij uitgeverij Bert Bakker haar debuutroman *Soms mis je me nooit*, die een kleine hit wordt onder middelbare scholieren.

Niemand in Soms mis je me nooit doet wat hij werkelijk wil. Allereerst is er Max. Hij ontmoet zoveel mogelijk meisjes, maar is eigenlijk het liefst alleen. Het enige meisje dat hem nooit verveelt is Kaneel, maar aan haar denkt hij niet meer.

Terwijl Max probeert om van zijn leven één groot feest te maken, zit Kaneel aan de keukentafel en schrijft. Over haar vreemde zus Maria, over Eefje en Jet, de tweeling, en over haar moeder, die alleen uit bed komt als Maria weer is weggelopen. Ook Kaneel doet niet wat ze eigenlijk wil: op zoek gaan naar Max.

Soms mis je me nooit is een bijzondere debuutroman over liefde en verlies. De werelden van Kaneel en Max lijken niets met elkaar gemeen te hebben,

maar toch gaan ze steeds meer door elkaar heen lopen, het nuchtere, misschien zelfs wel oppervlakkige bestaan van Max en de droomwereld van Kaneel

Een jaar later studeert ze af op een onderzoek naar adolescentenliteratuur. In 2004 volgt De droomfotograaf, waarvoor ze inspiratie opdeed toen ze voor haar studie enige maanden in Berlijn woonde. Haar derde roman, "Verboden te twifelen" komt uit in 2006.

Een korte inhoudsbeschrijving daarvan: ***Het is niet duidelijk wat Lotus en Jonathan met elkaar verbindt, behalve hun gedeelde levens. Vanaf het moment dat ze elkaar als kinderen tegenkomen, blijven ze steeds naar elkaar terugkeren. Maar echt samen zijn lukt niet. Ook niet als ze samen vertrekken naar een eiland waar ze alleen elkaar hebben – en Jonathans ex-vriendin. Vanaf dat moment neemt het contact tussen Lotus en Jonathan absurde vormen aan: terwijl ze beiden hun eigen leven proberen op te bouwen, raken die levens ongemerkt steeds meer met elkaar verweven. Langzaam wordt duidelijk dat ze bepaalde patronen niet zomaar kunnen ontlopen.***

"Verboden te twifelen" is een magisch liefdesverhaal over de onzichtbare rode draad in het leven, over hoe we die voortdurend uit het oog verliezen en toch steeds weer terugvinden.